

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH

LA THỊ NGỌC ANH

ĐẨY MẠNH CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ
NGÀNH CÔNG NGHIỆP GẮN VỚI PHÁT TRIỂN
KINH TẾ TỈNH THÁI NGUYÊN ĐẾN NĂM 2020

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN, NĂM 2018

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH**

LA THỊ NGỌC ANH

**ĐẨY MẠNH CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ
NGÀNH CÔNG NGHIỆP GẮN VỚI PHÁT TRIỂN
KINH TẾ TỈNH THÁI NGUYÊN ĐẾN NĂM 2020**

**Ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ
Mã số: 8.34.04.10**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN THANH MINH

THÁI NGUYÊN, NĂM 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả đã nêu trong luận văn có nguồn gốc rõ ràng, trung thực và chưa được dùng để bảo vệ một học vị nào khác. Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành luận văn đều đã được cảm ơn. Các thông tin, trích dẫn trong luận văn đều đã được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2018

Tác giả luận văn

La Thị Ngọc Anh

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài: “***Đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu kinh tế ngành công nghiệp gắn với phát triển kinh tế tỉnh Thái Nguyên đến năm 2020***”, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ, động viên của nhiều cá nhân và tập thể. Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, các khoa, văn phòng của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này. Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của giảng viên hướng dẫn **TS. Nguyễn Thanh Minh**.

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi còn được sự giúp đỡ và cộng tác của các cô chú, anh chị em và bạn bè, tôi xin chân thành cảm ơn. Thêm nữa, tôi cũng muốn gửi lời cảm ơn chân thành tới bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã tạo điều kiện mọi mặt để tôi hoàn thành nghiên cứu này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2018

Tác giả luận văn

La Thị Ngọc Anh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	4
5. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1: LÝ LUẬN VÀ KINH NGHIỆM THỰC TIỄN VỀ ĐẨY MẠNH CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ CÔNG NGHIỆP GẮN VỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN.....	5
1.1. Cơ sở lý luận về chuyển dịch CCKT công nghiệp gắn với phát triển kinh tế.....	5
1.1.1. Những vấn đề cơ bản về cơ cấu kinh tế và chuyển dịch CCKT	5
1.1.2. Quan niệm, nội dung và sự cần thiết của chuyển dịch CCKT công nghiệp gắn với phát triển kinh tế.....	12
1.1.3. Những nhân tố ảnh hưởng đến chuyển dịch CCKT ngành công nghiệp gắn với phát triển kinh tế.....	19
1.2. Cơ sở thực tiễn về chuyển dịch cơ cấu kinh tế công nghiệp trong quá trình phát triển kinh tế của một số quốc gia và một số địa phương trong nước	25
1.2.1. Tổng quan về kinh nghiệm chuyển dịch CCKT công nghiệp trong quá trình phát triển kinh tế của một số quốc gia	25
1.2.2. Tổng quan về kinh nghiệm chuyển dịch CCKT công nghiệp trong quá trình phát triển kinh tế của một số địa phương trong nước	27
1.2.3. Bài học cho tỉnh Thái Nguyên	32

Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	35
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu?	35
2.2 Phương pháp nghiên cứu.....	35
2.2.1 Phương pháp thu thập số liệu.....	35
2.2.2 Phương pháp tổng hợp, xử lý số liệu	35
2.2.3 Phương pháp phân tích số liệu	35
2.3 Chỉ tiêu nghiên cứu đề tài	36
2.3.1. Mức độ thay đổi của cơ cấu GRDP	36
2.3.2. Mức độ thay đổi của cơ cấu lao động	38
2.3.3. Mức độ thay đổi của cơ cấu hàng xuất khẩu.....	39
Chương 3: THỰC TRẠNG ĐẨY MẠNH CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ CÔNG NGHIỆP GẮN VỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ TỈNH THÁI NGUYÊN.....	40
3.1. Khái quát đặc điểm tự nhiên, kinh tế - xã hội và kết quả phát triển ngành công nghiệp tỉnh Thái Nguyên.....	40
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên	40
3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội	43
3.1.3. Kết quả phát triển của ngành công nghiệp Thái Nguyên.....	49
3.2. Thực trạng của chuyển dịch CCKT công nghiệp đến kinh tế ở tỉnh Thái Nguyên.....	53
3.2.1. Sự phối hợp giữa các sở, ban, ngành trong chỉ đạo chuyển dịch cơ cấu kinh tế công nghiệp.....	53
3.2.2. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế ngành công nghiệp và sự hình thành những ngành công nghiệp mới.....	55
3.2.3. Sự thay đổi trong tương quan về tỷ lệ giữa các ngành CN.....	62
3.2.4. Sự phát triển của cụm, khu công nghiệp ở Thái Nguyên.....	65
3.3. Phân tích các nhân tố tác động đến chuyển dịch CCKT công nghiệp ở Thái Nguyên.....	67
3.3.1. Nhân tố chủ quan	67
3.3.2. Nhân tố khách quan.....	71

3.4. Kết quả đạt được và những mặt còn hạn chế trong chuyển dịch CCKT công nghiệp ở Thái Nguyên	72
3.4.1. Những kết quả đạt được	72
3.4.2. Những mặt còn hạn chế trong quá trình chuyển dịch CCKT ngành công nghiệp ở tỉnh Thái Nguyên và nguyên nhân	73
3.4.3. Những vấn đề bức xúc đang đặt ra đối với chuyển dịch CCKT công nghiệp ở Thái Nguyên.....	75
Chương 4: GIẢI PHÁP NHẪM ĐẨY MẠNH CHUYỂN DỊCH CCKT CÔNG NGHIỆP GẮN VỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ TỈNH THÁI NGUYÊN ĐẾN NĂM 2020 VÀ ĐỊNH HƯỚNG ĐẾN NĂM 2030.....	81
4.1. Mục tiêu chuyển dịch CCKT công nghiệp gắn với phát triển kinh tế tỉnh Thái Nguyên đến năm 2020, định hướng đến năm 2030	81
4.1.1. Mục tiêu phát triển kinh tế ở tỉnh Thái Nguyên đến năm 2020 và định hướng đến năm 2030.....	81
4.1.2. Mục tiêu phát triển công nghiệp ở tỉnh Thái Nguyên đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030	83
4.2. Định hướng chuyển dịch CCKT công nghiệp gắn với phát triển kinh tế tỉnh Thái Nguyên đến năm 2020	85
4.2.1. Phương án chuyển dịch CCKT công nghiệp ở tỉnh Thái Nguyên	85
4.2.2. Định hướng phát triển cho một số ngành công nghiệp chủ yếu ...	86
4.3. Giải pháp cơ bản nhằm đẩy mạnh chuyển dịch CCKT công nghiệp gắn với phát triển kinh tế tỉnh Thái Nguyên đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030	90
4.3.1. Giải pháp về quy hoạch.....	90
4.3.2. Giải pháp về chính sách	92
4.3.3. Giải pháp về nghiệp vụ chuyên môn.....	93
4.4. Kiến nghị.....	93
KẾT LUẬN	96
TÀI LIỆU THAM KHẢO	98

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

1. CCKT : Cơ cấu kinh tế
2. CCN : Cụm công nghiệp
3. CNXH : Chủ nghĩa xã hội
4. KCN : Khu công nghiệp
5. KT-XH : Kinh tế - xã hội
6. KHCN : Khoa học công nghệ
7. KHKT : Khoa học kỹ thuật
8. LĐXH : Lao động xã hội
9. LLSX : Lực lượng sản xuất
10. NXB : Nhà xuất bản
11. QHSX : Quan hệ sản xuất
12. SXCN : Sản xuất công nghiệp
13. SXKD : Sản xuất kinh doanh
14. TLSX : Tư liệu sản xuất
15. WTO : Tổ chức Thương mại Thế giới
16. XHCN : Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Chuyển dịch CCKT Thái Nguyên giai đoạn 2010 - 2016.....	43
Bảng 3.2: Chuyển dịch CCKT theo thành phần kinh tế (giá thực tế) giai đoạn 2010 - 2016	44
Bảng 3.3: Nhân lực trong các tổ chức khoa học công nghệ tỉnh (Tính đến 12/2016)	45
Bảng 3.4: Nhân lực công nhân kỹ thuật	47
Bảng 3.5: Tốc độ phát triển GTSX công nghiệp theo các phân theo thành phần kinh tế.....	50
Bảng 3.6: Giá trị sản xuất theo các phân ngành CN (Giá CĐ 2010)	51
Bảng 3.7: Giá trị tăng thêm (GRDP) công nghiệp từ 2010 - 2016	52
Bảng 3.8: Số lượng cơ sở công nghiệp phân theo thành phần kinh tế....	56
Bảng 3.9: Tốc độ phát triển GTSX công nghiệp chia theo huyện/thành phố/thị xã.....	57
Bảng 3.10: Số lượng lao động ở các cơ sở công nghiệp phân theo ngành kinh tế.....	58
Bảng 3.11: Giá trị sản xuất công nghiệp phân theo thành phần kinh tế (tính theo giá cố định 2010).....	60
Bảng 3.12: Các sản phẩm công nghiệp chủ yếu	62
Bảng 3.13: Chuyển dịch cơ cấu giá trị sản xuất công nghiệp.....	64

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Sự phát triển kinh tế của mỗi quốc gia cũng như một địa phương đòi hỏi phải có một CCKT hợp lý, xác định rõ và giải quyết đúng mối quan hệ giữa các ngành, vùng và các thành phần kinh tế, các yếu tố, lĩnh vực của nền kinh tế quốc dân. Xây dựng CCKT hợp lý là nội dung cơ bản của phát triển kinh tế, trong đó xây dựng CCKT công nghiệp là rất quan trọng.

Tỉnh Thái Nguyên, là trung tâm chính trị, kinh tế của khu Việt Bắc nói riêng, của vùng trung du miền núi đông bắc nói chung, là cửa ngõ giao lưu kinh tế xã hội giữa vùng trung du miền núi với vùng đồng bằng Bắc Bộ. Trong những năm gần đây Thái Nguyên đã trở thành một trong những địa phương phía Bắc đang có sự phát triển công nghiệp mạnh và có những sự đột phá về hoạt động thu hút đầu tư vào các khu công nghiệp. Diện mạo của tỉnh ngày càng hiện đại, khang trang, xứng đáng là trung tâm chính trị, kinh tế - xã hội của vùng Trung du miền núi phía Bắc. Kinh tế đạt tốc độ tăng trưởng khá cao, liên tục năm sau cao hơn năm trước.

Năm 2016, tốc độ tăng trưởng kinh tế (GRDP) của tỉnh đạt 15,20%, vượt mức kế hoạch đề ra, mức tăng trung bình giai đoạn 2010 - 2016 là 17,97%, gấp gần 2 lần mức tăng bình quân chung của cả nước. Tốc độ tăng trưởng GRDP nhóm ngành công nghiệp cao hơn bình quân chung của cả nước, từng bước khẳng định vị trí, vai trò là tỉnh công nghiệp của vùng Trung du miền núi phía Bắc. GRDP bình quân đầu người năm 2016 đạt 65 triệu đồng.

Ngày 27-02-2015, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 260/QĐ-TTg phê duyệt Quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Thái Nguyên đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030: Quyết định đưa ra mục tiêu tổng quát phát triển đến năm 2020 “xây dựng Thái Nguyên trở thành tỉnh công nghiệp theo hướng hiện đại là trung tâm của vùng Trung du và Miền núi phía Bắc về phát triển công nghiệp, dịch vụ, nhất là dịch vụ giáo dục - đào tạo, cơ